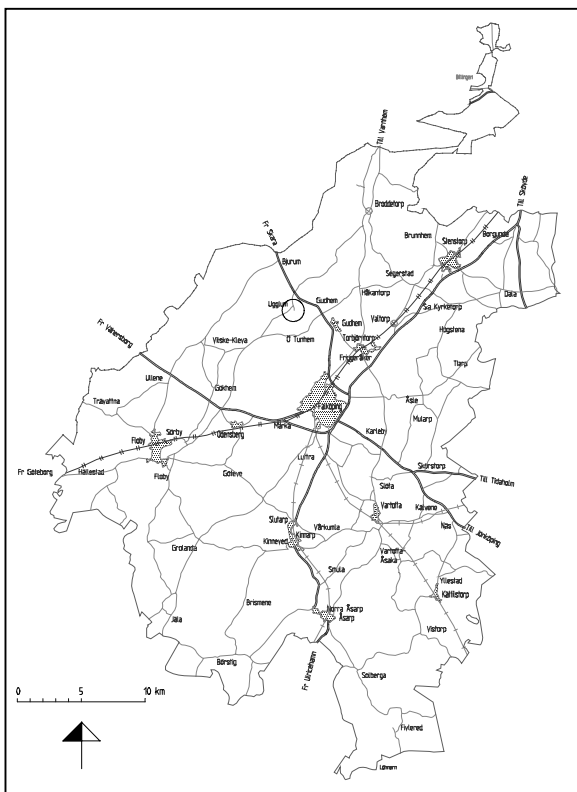

OMRÅDESBESTÄMMELSER

Ugglum

MILJÖ- OCH STADSARKITEKT- KONTORET 2002

Falköpings kommun

Beslut om samråd
MBN § 256, 2002-12-05

Samråd
2003-02-06--03-25

Antaget
BN § 69, 2003-04-23

Laga kraft
2003-05-23

OB 03:033

BAKGRUND

Den kunskap som går att utläsa ur kulturlandskapet och bebyggelsemiljön är värdefull för förståelsen av gångna tiders livsvillkor, seder, skick och bruk.

I den kulturhistoriska inventeringen "Hus och miljöer på Falbygden" beskrivs kommunens kulturhistoriskt värdefulla områden och byggnader på landsbygden.

Dessa objekt ligger ofta inom sådana områden som dessutom är av stort värde från landskapsbildssynpunkt.

Enligt kommunens översiktsplan (ÖP 90) är de värdefulla kulturmiljöerna en resurs som så långt som möjligt skall bibehållas för kommande generationer.

Förändringar i markanvändning och bebyggelse bör därför ske varsamt och med stor hänsyn till de kulturhistoriska värdena.

SYFTE

All bebyggelse, oavsett ändamål, samverkar i upplevelsen av kulturmiljön och landskapet. Det är därför viktigt att även icke bygglövpåliggande åtgärder uppfyller de allmänna aktsamhetsreglerna såsom de föreskrivs i plan- och bygglagen (PBL 3:1, 3:10 och 3:12) angående t.ex. byggnaders placering, utformning, färgsättning och materialval.

BESKRIVNING

Närmast nordväst om kalkstensplatån går stråk av åsar och moränkullar. Det mjukt modellerade landskapet kring Ugglums by omfattar odlings- och betesmarker, på kullarna växer lövskogsdungar. Ovanför byn i sydväst är dock landskapet mer flackt. I nordostlig - sydvästlig riktning går vägen Kleva - Broddetorp (2684), i sydväst kantad av stora lövträd. Vid byn ansluter en mindre väg mot Östra Tunhem i sydost. Söder och sydost om byn finns ett system av fägator, delvis i skogsmark, som ledde från Ugglums, Haketorps och Tunhems byar till de förr gemensamma utmarkerna. Som längst går dreven upp mot Mösseberg. Stengårdsgårdar delar in odlingslandskapet vid byn och kantar även helt eller delvis områdets småvägar.

Ugglums by ligger i en kuperad sluttning ovanför Utterbäcken. Bybebyggelsen spreds ut längs läns-

vägen i och med 1850-talets laga skifte. Några gårdar låg fritt även före skiftena. Bebyggelsen är dock ännu koncentrerad kring kyrkan, brant belägen ovanför bäcken och vägmötet mot Östra Tunhem, där öppen betesmark och några faluröda stugor bidrar till intrycket av bytå. En enkel stenbro byggdes över bäcken i slutet av 1800-talet. Disakällan är en gammal offerkälla.

Kyrkan är en tornlös vitputsad stenbyggnad med västparti från tidig medeltid och kor från 1820. Kyrkplatsen med fristående klockstapel och stora lövträd omges av stenmurar. Bybebyggelsen i övrigt består främst av bondgårdar, ofta med samlade och regelbundet placerade byggnader omgivna av stora lövträd. Bebyggelsen är överlag uppförd ca 1860-1910 och har på flera gårdar behållit en ursprunglig karaktär, endast ett fåtal boningshus är mer kraftigt ombyggda. Ombyggnader på senare år har främst resulterat i nya typer av takmaterial, fönster etc. Även ekonomibebyggelsen har överlag traditionella former och material.

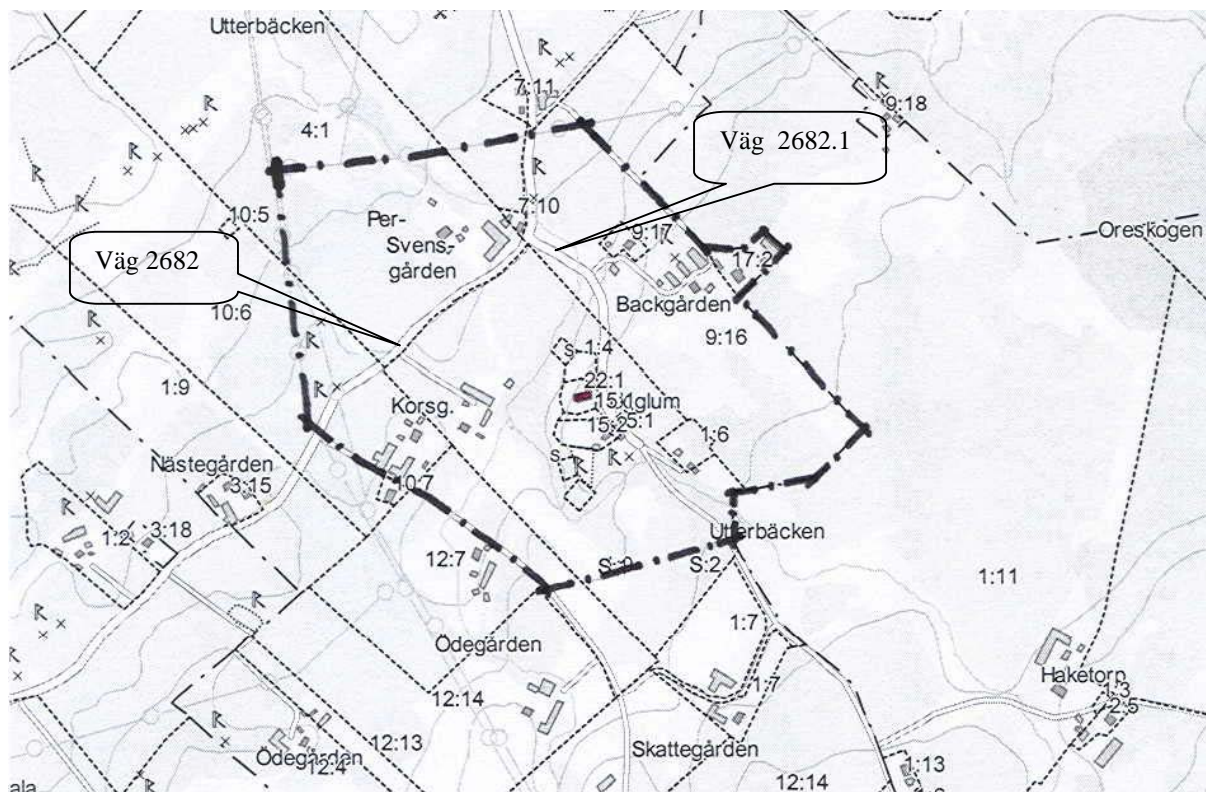
Frånsett några nya småhus har bebyggelsemiljön en helhet som är viktig att slå vakt om. Kring Ugglums by finns också flera förhistoriska gravar, bl. a. stensättningar. Fornlämningarna är väl synliga i odlingsmarken.

Kopplingen fornlämningar - medeltidskyrka - bybebyggelse ger delområdet en kontinuitet alltsedan förhistorisk tid. Dagens kulturlandskap återspeglar delar av 1600-talets by, bl.a. med bebyggelsen koncentrerad kring kyrkan ovanför tån vid bäcken, samt det gamla vägnätet. Kompletterat med 1800-talets skiftesomvandlingar har det lättöverskådliga området stora värden, där den välbevarade äldre gårdsbebyggelsen spelar en väsentlig roll. Bevarade stengårdsgårdar kring vägar och ägoslag i det större området av riksintresse för kulturminnesvärden.

Kyrkan och kyrkomiljön skyddas av 4 kap. Kulturminneslagen.

Sammanfattning

- Värdefullt samband mellan fornlämningar, kyrka och bybebyggelse.
- Bebyggelsens placering samt vägnätet erinrar om 1600-talets bybildning.
- Välbevarad bebyggelse. Stengårdsgårdar.

Skala 1:10000

— . — . — . Gräns för områdesbestämmelser

OMRÅDESBESTÄMMELSER

Utöver den generella bygglovplikten som gäller enligt plan- och bygglagen skall nedanstående åtgärder omfattas av lovplikt.

1 § Utökad lovplikt

1 mom.

Inom på kartan markerat område utvidgas bygglovplikten till att gälla:

- uppförande av komplementbyggnader
- mindre tillbyggnader
- omfärgning av byggnad
- utbyte av fasadmaterial
- utbyte av takmaterial
- andra ändringar som avsevärt påverkar byggnadens yttre utseende (t.ex. byte av fönster: typ, storlek, spröjsning)

2 mom.

Inom på kartan markerat område krävs även bygglov för att uppföra, bygga till eller på annat sätt utvändigt ändra ekonomibyggnader för jord- och skogsbruk.

3 mom.

Inom på kartan markerat område krävs rivningslov för rivning av byggnader och andra anläggningar.

2 § Avgifter

För ansökan om bygglov som erfordras p.g.a. den utökade lovplikten skall regeln om reduktion av avgift enligt 3 § i bygglovtaxan tillämpas så att ingen avgift skall utgå.

Utför någon utan lov en åtgärd som kräver bygglov, rivningslov eller marklov skall byggnadsavgift tas ut. Byggnadsavgiften skall bestämmas till minst 500 kr. (PBL kap 10 § 4)

